

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського**

Навчально-науковий інститут управління та адміністрування

Кафедра фінансів та банківської справи

**ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

Кривий Ріг – 2018

МОДЕРНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет - конференції (20 березня 2018 року). - Кривий Ріг: ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського, 2018. - 636 с.

Згідно листа Міністерства освіти і науки України від 03.10.2017р. № 1/9-536 «Про формування Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки у 2018 році» конференцію включено до переліку наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки у 2018 році.

У збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет - конференції розкриваються теоретико-методологічні та практичні засади модернізації фінансово-кредитної системи країни в умовах глобалізації.

Дослідження авторів спрямовано на з'ясування розвитку страхового ринку, фінансів підприємств та фінансового менеджменту, проблем реформування бюджету та міжбюджетних відносин в Україні, інноваційно - інвестиційного розвитку країни, стабілізації фінансово-кредитних відносин та податкової системи, проблем удосконалення фінансових відносин в період соціально-політичних потрясінь, актуальним проблемам сучасного банківництва та удосконалення механізмів управління кредитними ризиками суб'єктів господарювання в умовах кризи, розвитку фінансової теорії та фінансової економетрики, розширення фінансової і валютної інтеграції.

Збірник розраховано на наукових працівників, аспірантів і студентів, усіх, хто цікавиться проблемами розвитку фінансів, банківської справи та страхування в епоху глобалізації.

Організатори конференції та редакційна колегія:

Сафонов Ю.М. - академік Академії економічних наук України, д.е.н., професор, заступник директора Інституту модернізації вищої освіти Міністерства освіти і науки України;

Косова Т.Д. – академік Академії економічних наук України, д.е.н., професор, професор

кафедри фінансів та банківської справи Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського;

Слободянюк Н.О. - к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи

Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-

Барановського - координатор проекту;

Нєізнєстна О.В. - к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського;

Гудзь Ю.Ф. - к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи Донецького

національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського;

Юнацький М.О. - к.е.н., доцент кафедри фінансів та банківської справи Донецького

національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського,

відповідальний секретар оргкомітету.

Матеріали друкуються мовою оригіналу. Погляди, висловлені в публікаціях, є позицією авторів. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть автори тез.

© ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського, 2018
© Автори тез, 2018

- Коваль В.В., Борисова Л.П.**
МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ЯК
НАЙВАЖЛИВІША УМОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВ.....
284
- Квасницька Р.С., Тарасюк М.В.**
СУЧАСНИЙ СТАН ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ –
ЗАПОРУКИ ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ .....
287
- Назарова К.О.**
АУДИТОРСЬКА СИНЕРГІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ.....
292
- Андрущенко Г.І.**
«ІННОВАТИКА», «ІННОВАЦІЯ» ТА «НОВОВВЕДЕННЯ» ЯК
КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ ПРОЦЕСУ ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ІННОВАЦІЙ В УКРАЇНІ.....
297
- Слободянюк Н.О., Шелевер А. М.**
ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА
ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО СКОРОЧЕННЯ.....
302
- Приймак Н.С.**
КРАУДФАЙДИНГ ЯК НЕТРАДИЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО ФІНАНСУВАННЯ
ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН ТА ІННОВАЦІЙНИХ ІДЕЙ.....
306
- Гудзь Ю.Ф., Янковський В.А.**
АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ДОХІДНОЇ БАЗИ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ
НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ..... 310
- Комірна О.В.**
ВНУТРІШНІЙ АУДИТ З ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ
ШАХРАЙСТВ.....
314
- Гудзь Ю.Ф., Реха К.Х.**
МОДЕЛЬ ПОРІВНЯННЯ РОЗПОДІЛЬЧОЇ ТА НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ
ПЕНСІЙНИХ СИСТЕМ В УКРАЇНІ.....
319
- Неізнана О.В., Бойко О.О.**
ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «БЛОКЧЕЙН» В
БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ.....
324
- Gudz Iurii, Boyko Olga**
AN ESTIMATION OF EFFICIENCY OF INVESTMENTS IN
AGRIBUSINESS.....
327
- Шевченко Л.Я., Бейгул А.О.**
ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНІ.....
330

Барабаш Н. О., Котковський В. С. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	333
Бестужева С. В. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ.....	336
Дерев'янюк Т.А. ВИЗНАЧЕННЯ ІНДЕКСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ.....	341

М. М. Єрмошенко. – Режим доступу: <http://www.disslib.org>.

3. Порядок розроблення, проведення моніторингу та оцінки реалізації регіональних стратегій розвитку: Постанова КМУ від 16 листопада 2011 р. №1186 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

4. Калантай А. М. Роль і місце фінансової безпеки в контексті національних інтересів / А. М. Калантай // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. - №1. – С. 143-153.

Бестужева С. В., к.е.н., доцент кафедри
міжнародної економіки та менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності

Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

Сучасний розвиток економіки України орієнтований на посилення інтегрованості у світовий економічний простір. Вирішальне значення у цьому контексті має аналіз сучасного стану експортної сфери України та визначення пріоритетних напрямів її подальшого розвитку з урахуванням впливу змін у світовій економіці, які мають дедалі більш динамічний та не прогнозований характер, але значною мірою визначають подальші стратегічні орієнтири розвитку країни.

Євроінтеграційний вектор розвитку національної економіки характеризується зміною пріоритетів не тільки у географічній структурі, а й у товарній структурі експортних операцій вітчизняних суб'єктів господарювання. І донині слабкою ланкою у зовнішній торгівлі України є структура експорту, в якій більша частина (близько 75%) складає сировина та продукти первинної обробки. Україні притаманне відставання реструктуризації економіки,

ТОМУ

найбільш вагомі експортні можливості все ще зосереджені у традиційних індустріальних та сировинних галузях.

Так, проведений автором аналіз товарної структури експорту України показав, що найбільшими товарними групами у структурі експорту у 2017 році є продукція агропромислового комплексу (АПК) – 41%, недорогоцінні метали та вироби з них (23,4%), мінеральні продукти (9,1%), машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання (9,9%), продукція хімічної промисловості (3,8%), засоби транспорту (1,4%), деревина (4,0%) тощо. У 2017 році порівняно з 2016 роком частка продукції АПК зменшилась на 1%, а порівняно з 2015 р. – збільшилась на 3,7%. Частка металургійної продукції, навпаки зменшилась – порівняно з 2016 р. – 0,5%, а порівняно з 2015 р. – на 1,9%, частка експорту машинобудівної продукції зменшилась – на 0,1% порівняно з 2016 р. та на 0,3% менше порівняно з 2015 р.

За результатами проведеного автором аналізу географічної структури експорту України зроблено висновки щодо зміцнення країнами Європейського Союзу своїх позицій ключового торговельного партнера України. За 2016 рік загальний обсяг торгівлі товарами та послугами між Україною та ЄС склав 35 923,2 млн. дол. США, з яких 30 635,2 млн. дол. США (85,3%) припало на торгівлю товарами, а 5 287,5 млн. дол. США (14,7%) – на торгівлю послугами. Порівняно з 2015 роком темп зростання загального обсягу торгівлі товарами та послугами між Україною та ЄС склав 108,1%. Експорт товарів та послуг до країн ЄС у 2016 році склав 16 448,5 млн. дол. США, імпорт – на 19 474,6 млн. дол. США. У двосторонній торгівлі зберігалось негативне сальдо у розмірі 3 026,1 млн. дол. США.

Основним торговельним партнером України у I півріччі 2017 року також залишався також Євросоюз, частка якого в українському експорті становить понад 39,8% (майже 7,0 млрд. євро), імпорту – 42,3% (8,1 млрд. євро). Друге місце у зовнішньоторговельному обороті України посідає Росія, третє - Китай [1].

Однак для країн ЄС основним торговельним партнером залишаються США, на які припадає понад 20% експорту та 14% імпорту, а також Китай (10,4% експорту та 19% імпорту) та Швейцарія (8,3% експорту та 6% імпорту). Частка України у структурі товарного експорту та імпорту країн ЄС незначною – менше 1%.

При цьому слід вказати на орієнтацію зовнішньої торгівлі країн ЄС на продукцію з високим ступенем переробки, тобто с високою доданою вартістю. За результатами аналізу, за I півріччя 2017 року основну частку (42%) у товарній структурі експорту та імпорту (32%) країн ЄС займали машини та обладнання, а частка продукції АПК, сировини та енергоносіїв складає близько 15% експорту та 29% імпорту [3].

Безумовно нарощування обсягів експорту продукції з України до країн ЄС має багато позитивних наслідків і першим з яких є диверсифікація географічної структури, відхід від традиційних ринків збуту та створення можливостей для освоєння нових, більш перспективних світових ринків.

Отримання українськими виробниками торговельних преференцій у рамках вільної торгівлі з ЄС – безмитних тарифних квот для 36 видів товарів (яловичина, свинина, м'ясо баранини, м'ясо птиці, молоко, вершки, йогурти, зернові, висівки, мед, цукор, крохмаль, гриби, часник, солод, виноградний і яблучний соки, вершкове масло, цигарки, етанол, яйця та альбуміни тощо) та встановлення додаткових обсягів для чотирьох видів товарів сприятиме збільшенню обсягів експорту, але, знову ж таки, сировинного спрямування. При цьому Україна встановила для європейських виробників тарифні квоти тільки для трьох видів товарів (м'ясо свинини; м'ясо птиці й напівфабрикати з м'яса птиці; цукор) та передбачила додаткові обсяги ще для двох [2].

На теперішній час подолання вже створених стереотипів щодо України як «сировинного придатку» можливе тільки шляхом формування докорінно нової державної експортної політики на засадах державно-приватного партнерства та фінансової підтримки вітчизняних експортерів.

На теперішній час Україною укладено 18 угод про вільну торгівлю (ЄС, СНД, ЄАВТ, ГУАМ, Канада, Грузія, Чорногорія, Македонія), що охоплюють 45 країн та відкривають доступ до 800 млн. потенційних споживачів.

З метою диверсифікації українського експорту та поглиблення євроінтеграції у 2018 році заплановано приєднання України до Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження, яка прийнята в 2012 році за ініціативи Європейського Союзу. Дана конвенція об'єднує такі країни як країни ЄС, Європейської Асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ), Туреччину, Албанію, Боснію і Герцеговину, Македонію, Сербію, Чорногорію, Алжир, Єгипет, Ізраїль, Йорданію, Ліван, Марокко, Палестину, Сирію, Туніс, Фарерські острови, Молдову. На теперішній час у процесі приєднання до конвенції знаходиться Грузія. Саме участь України у цій конвенції забезпечить доступ вітчизняних експортерів на ринки країн-учасниць та ринки третіх країн, з якими укладені угоди про вільну торгівлю, а саме ЄС, ЄАВТ, Чорногорії, Молдови та Македонії [2].

Виходячи з цього, основною метою сучасної експортної політики України повинно бути формування умов для диверсифікації та підвищення конкурентоспроможності національного експорту шляхом державного стимулювання та підтримки національних виробників.

І вже певні, вкрай важливі для нашої держави кроки на цьому шляху вже зроблені – Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1017-р від 27 грудня 2017 року була ухвалена Експортна стратегія України («дорожня карта» стратегічного розвитку торгівлі) на 2017-2021 роки, метою якої є перехід України до експорту наукомісткої інноваційної продукції для сталого розвитку та успішного виходу на світові ринки [4]. В рамках даної стратегії чітко визначені стратегічні цілі та завдання, визначені перспективні сектори національної економіки та проведена їх кластеризація, розроблені заходи щодо інституційної підтримки національних експортерів. Однак для досягнення поставленої в Експортній стратегії мети – переорієнтації експортної сфери з сировинної та інноваційну – необхідно, насамперед створити умови для

активізації залучення іноземних інвестицій для модернізації та технологічного оновлення вітчизняного виробництва, зношеність якого на теперішній час перевищує 80%.

Досвід країн Центральної та Східної Європи показує, що створити високотехнологічну експортну сферу за короткий проміжок часу неможливо, необхідно поступове включення вітчизняних підприємств у глобальні ланцюги створення доданої вартості, розвиток кооперації з підприємствами держав-членів ЄС. Крім того, для активізації міжнародної інвестиційної діяльності необхідно створити правові основи не тільки для забезпечення захисту прав іноземних інвесторів, а й розробити правове підґрунтя щодо відповідальності як іноземних, так і вітчизняних суб'єктів за результати своєї діяльності. Тільки в такому контексті можна сподіватись на отримання позитивних результатів від впровадження вже розроблених правових нововведень. Дієвість реформ в економіці повинна визначатись як правовою, так і соціальною, екологічною, економічною та суспільною відповідальністю, при наявності якої не тільки формуються цивілізаційні підвалини зовнішньоекономічного розвитку країни, а й змінюється її імідж у світі та характер відносин з боку країн-партнерів.

Отже, подальший розвиток експортної сфери України залежить від ефективності сучасної державної зовнішньоторговельної політики, в контексті якої і здійснюватимуться зміни товарної та географічної структури експорту, формуватимуться основи для переходу від сировинної економіки до економіки інноваційного типу за рахунок активного залучення іноземних інвестицій та їх ефективного використання.

Література:

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України :[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://me.gov.ua/>

3. Офіційний сайт статистичної служби Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ec.europa.eu/eurostat

4. Про схвалення Експортної стратегії України (“дорожньої карти” стратегічного розвитку торгівлі) на 2017-2021 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1017-р від 27 грудня 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua>

Дерев’яно Т.А., к.е.н., доцент
доцент кафедри інноватики та управління
ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» (м. Маріуполь)

ВИЗНАЧЕННЯ ІНДЕКСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Успішні взаємовигідні відносини України з економічно розвинутими країнами, де підприємства вже мають достатньо високий рівень інноваційності, сприяють інтенсифікації нововведень на вітчизняних підприємствах.

Виниклі складнощі на шляху розвитку інновацій в Україні дуже часто викликані не стільки відсутністю фінансів, скільки нерозвиненою технікою управління інноваційними можливостями або інноваційним потенціалом (ІП) підприємств і окремих регіонів, що актуалізує тему дослідження.

Незважаючи на значну кількість досліджень інноваційних можливостей підприємств, питання структуризації і кількісної оцінки індексу ІП підприємств залишаються відкритими для подальшого вивчення та практичного застосування.

Мета дослідження полягає в удосконаленні методів оцінки індексу ІП та використання його кількісних значень в управлінні інноваційними можливостями підприємств.

Значні успіхи інноваційних підприємств сприяли розвитку методик розрахунків різних міжнародних і національних індексів для

рейтингування